

บทที่ 3
ระเบียบวิธีวิจัย

ในการศึกษารั้ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ และปัจจัยที่มีผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ ใช้อธิบายเชิงพรรณนา และวิเคราะห์โดยวิธีทางสถิติ ซึ่งสามารถแยกอธิบายได้ดังนี้

3.1 วิธีการศึกษา

ส่วนที่ 1 การศึกษาตลาดการท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ ^① วิธี เป็นการศึกษาวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive method) บรรยายลักษณะทั่วไปของอุปทานและอุปสงค์การท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่ โดยในบางส่วนมีการนำเสนอเป็นตาราง ซึ่งแสดงค่าสถิติอัตราร้อยละ และค่าเฉลี่ย

ส่วนที่ 2 การศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยว ที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ ^② วิธี เป็นการศึกษาวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยใช้การวิเคราะห์สมการถดถอย

แบบจำลองกำหนดให้จำนวนนักท่องเที่ยว เป็นตัวแปรสะท้อนอุปสงค์การเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ และแบ่งจำนวนนักท่องเที่ยวออกเป็น 2 กลุ่ม คือ จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย และจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ โดยเขียนในรูปแบบความสัมพันธ์ได้ดังนี้

3.1.1 แบบจำลองที่หนึ่ง แสดงอุปสงค์การเดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวไทย

$$NT_t = f(GDP_t)$$

โดยกำหนดให้

NT_t = จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ ในปีที่ t (คน)

GDP_t = รายได้ของประเทศไทย ในปีที่ t (ล้านบาท)

t = ปีที่ 1, 2, , 9 (ปีพ.ศ. 2536-2544)

จากฟังก์ชันความสัมพันธ์ดังกล่าวสามารถเขียนในรูปของแบบจำลองยกกำลังได้ดังนี้

$$NT_t = a_0 GDP_t^{a_1} \quad (3-1)$$

และสามารถเขียนในรูปของสมการเส้นตรงแบบล็อก (log linear equation) ซึ่งจะนำไปใช้ในการวิเคราะห์ตามการศึกษาในเรื่องนี้ เพราะการวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงปริมาณจำนวนนักท่องเที่ยวระยะเวลาหนึ่งๆ สามารถวิเคราะห์ได้โดยใช้สมการเส้นตรงในรูปล็อก (log linear form) เพื่อดูความสัมพันธ์ของอัตราการขยายตัว ดังนั้นสมการที่ใช้ในการศึกษาจึงมีลักษณะดังนี้

$$\ln NT_t = A_0 + a_1 \ln GDP_t \quad (3-2)$$

โดยกำหนดให้ $A_0 = \ln a_0$

3.1.2 แบบจำลองที่สอง แสดงอุปสงค์การเดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

$$NF_{it} = f(GDP_{it}, EX_{it})$$

โดยกำหนดให้

NF_{it} = จำนวนนักท่องเที่ยวประเทศที่ i ปีที่ t ที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ (คน)

GDP_{it} = รายได้ของนักท่องเที่ยวประเทศที่ i ปีที่ t
(หน่วยเงินตราของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ)

EX_{it} = อัตราแลกเปลี่ยนของเงินตรา ของนักท่องเที่ยวประเทศที่ i ปีที่ t
(วัดเป็นบาทต่อหน่วยเงินตราของประเทศนักท่องเที่ยว)

i = ประเทศที่ 1, 2, ..., 5
(ประเทศสหรัฐอเมริกา, ฝรั่งเศส, ญี่ปุ่น, อังกฤษ, เนเธอร์แลนด์)

t = ปีที่ 1, 2, ..., 9 (ปีพ.ศ. 2536-2544)

จากฟังก์ชันความสัมพันธ์ดังกล่าวสามารถเขียนในรูปของแบบจำลองยกกำลังได้ดังนี้

$$NF_{it} = a_0 GDP_{it}^{a_1} EX_{it}^{a_2} \quad (3-3)$$

และสามารถเขียนในรูปของสมการเส้นตรงแบบล็อก (log linear equation)

เพื่อนำมาวิเคราะห์ในครั้งนี้อย่างเหตุผลตามที่ได้กล่าวมาแล้ว

$$\ln NF_{it} = B_0 + a_1 \ln GDP_{it} + a_2 \ln EX_{it} \quad (3-4)$$

โดยกำหนดให้ $B_0 = \ln a_0$

3.2 สมมุติฐาน

ในการศึกษาครั้งนี้เนื่องจากมีข้อจำกัดด้านข้อมูลบางส่วน เช่น ทัศนียภาพของผู้บริโภค ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งต่อการวิเคราะห์ปัจจัยผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ ยังเป็นปัจจัยที่วัดค่าไม่ได้ ดังนั้นจึงศึกษาเพียงผลกระทบจากด้านรายได้ โดยใช้ผลิตภัณฑ์มวลรวมประเทศของนักท่องเที่ยว และทางด้านราคา ใช้อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของไทย เป็นตัวแทนในการประมาณค่า ซึ่งมีสมมุติฐานตามลำดับดังนี้

(1) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย

สมมุติฐานที่ 1 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย แปรผันตามรายได้ของประเทศไทย ทั้งนี้เนื่องจากรายได้สะท้อนรายได้และกำลังซื้อที่แท้จริงของผู้บริโภค ดังนั้นถ้าหากรายได้เพิ่มขึ้น จะทำให้มีการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เนื่องจากประชาชนมีรายได้และความสามารถในการจับจ่ายใช้สอยมากขึ้น

(2) ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ ประกอบด้วย

สมมุติฐานที่ 1 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ แปรผันตามรายได้ ถ้าหากรายได้เพิ่มขึ้น จะทำให้มีการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เนื่องจากประชาชนมีรายได้และความสามารถในการจับจ่ายใช้สอยมากขึ้น

สมมุติฐานที่ 2 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ แปรผันตามอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของไทย คาดว่าถ้าอัตราแลกเปลี่ยนของเงินตราของไทยเพิ่มขึ้น จะทำให้ราคาการท่องเที่ยวของไทยในสายตาของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศถูกลง จะทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่เพิ่มขึ้น และถ้าอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศของไทยลดลง จะทำให้ราคาการท่องเที่ยวของประเทศไทยในสายตาของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสูงขึ้น จะทำให้มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดเชียงใหม่ลดลง

3.3 ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการศึกษาค้นคว้าข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ระหว่างปีพ.ศ. 2536-2544 โดยใช้ข้อมูลจากสำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักงานนายกรัฐมนตรี และสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยภาคเหนือ เขต1 ในการศึกษาตลาดการท่องเที่ยวของจังหวัดเชียงใหม่

ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ จำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาจังหวัดเชียงใหม่ ใช้ข้อมูลของสำนักงานการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยภาคเหนือ เขต1 ข้อมูลรายได้ของประเทศไทย จากสำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และข้อมูลรายได้ประชาชาติของต่างประเทศ จากองค์การการเงินระหว่างประเทศ (International Monetary Fund : IMF) และข้อมูลอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ ใช้ข้อมูลจากธนาคารแห่งประเทศไทย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved